

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

(INDEPENDENT LITHUNIA)

Sausis - January, 1942.

Prenumerata metams:

Kanadoje..... \$1.00

Kitose šalyse..... \$1.50

Išleidžia Kanados Lietuvių
Taryba, Box 1046, Postal
Station C, Toronto, Canada.

Yearly subscription rate:

Canada..... \$1.00

Foreign countries..... \$1.50

Published by Lithuanian Council
of Canada, Box 1046, Postal
Station C, Toronto, Ontario.

Redakcijos komisija nuoširdžiai atsiprašo visų skaitytojų už
padarytas šiame leidinyje klaidas, ir už netikslų atspausdinimą.

Torontiečių Pareiškimas

Susikūrus Tarybai ir pradėjus veikti atsirado šimtai Toronte lietuvių, kurie nepagailėjo nei cento, nei darbo, kad padėjus šiam sąjūdžiui stiprėti ir plėstis. Mes turėjome skaitlingus masinius mitingus ir koncertus. Kartą Tarybai pasisekė tokioj mažioj lietuvių kolonijoj sutraukti į prakalbas apie keturis šimtus publikos. Suprantama, šiame skaičiuje mes neturėjome daugiau kaip 200, kuriuos skaitėmė ir skaitome savo nuolatiniiais remėjais ir simpatikais... Kita pusė sudarė dalis jau sukomunistėjusių ir dalis tarpe jų ir mūs slubuojančių žmonių. Iš šios dalies tautiečių mes turėjome vilti sutautinti ir patraukti prie lietuviško darbo, ar bent jo remimo, apie šimtą. Į kitus su didžiausiu apgailėstavimu numojome ranką, palikdami juos tolimesnei ateičiai.

Tačiau, to viso darbo priešaky stovėjo nedaugiau dvidešimts žmonių, kurie nešė visą Tarybos darbo našumą. Prie jų galima pridėti dar 30, kurie remė nuolatiniai ir galėjo prisidėti su darbu. Šis skaičius sudarė didelį aktyvą, milžinišką bazę tautiniai nusiteikusių jėgų. Pradžiai darbo didesnio aktyvo nereikėjo. Turint toki būrį žmonių jau buvo galima tiesti tvirtus pagrindus Tarybos ateities darbams.

Pabėgus Indrelienės grupei iš Tarybos, klausimas kyla, ar šis aktyvas sumažėjo? Į šį klausimą atsakysime trumpai ir aiškiai: ne! Persiūriėjus remėjų ir simpatikų sąrašą, matome, kad iš indrelieninkų visai mažai kas remė medžiaginiais. Jie nesudarė ne 10%. Pirmoj eilėj su aukomis stovi tautininkai su katalikais. Kaip Indrelienės grupė buvo nuširdi Tarybos reikalams, parodo pati jos lyderka Indreliene, kuri prieš Tarybos susikūrimą paaukojo komunistams \$5.00, o Tarybos reikalams tik \$1.00. Iš to darome išvadą, kad išbėgus indrelieninkams Taryboje pasilieka pats sveikiausias lietuviškas elementas, sudaręs 90% viso buvusio aktyvo. Žemiau paduodame pareiškimus kai kurių žymesnių veikėjų ir remėjų,

kaip jie žiūri į įvykusį skylinimą Taryboje.

A. MARSONAS : T.M.D. narys ir Tarybos remėjas. - "Man atrodo, kad skylinimas turėjo įvykti. Juk dirbti su tais, kurie būdami Taryboje šmeižė ir niekino kitų isitikinimų žmones negalima. Gal dabar visas darbas eis geriau, kada triuksmadariai pasitraukė."

P. VEDECKAS : T.M.D. pirmininkas. Su socialistais toliau dirbti Lietuvos vadavimo darbą buvo neįmanom. Jie atėjo Taryboje ne tam, kad dirbti Lietuvos naudai, bet pareklamuoti savo asmenis ir sustiprinti savą susmukusią grupelę. Bet deja, jiems nepasisekė nutautinti ne vieno dor lietuvio. Nepasiekė savo tikslo ji triukšmingai apleidė Tarybą. Lai mingos kelionės!"

M. MATUŠAITIS : parapijonas ir T.M.D. narys. - "Mano nuomone: Jeigu jie išėjo, tegul ir negrižta. Prašyti juos grįžti atgal ir pataikauti, būtų mūsų nusižeminimas."

A. INČIURA : vienas iš pirmųjų uolėsnųjų remėjų. - "Aš nenoriu užkliūti niekam. Man visi geri. Bet mano supratimu, viešai išeiti per spaudą nereikėjo."

A. MARGIS : S.L.A. kuopos ir T.M.D. narys, daug parėmęs Tarybą finansiniais. - "Pasitraukusi grupė reikavo pašalinti sekretorių Burę, kuris už juos visus geriau supranta darbą ir yra gabesnis. Pašalinus sekretorių, jie manė, užgrobs Tarybą ir vadovaus tautininkams su katalikais. Aš neverkiu, kad jie išbėgo, nes savo užsispyrimais praeityje jie visiems iškirejo. Remiau Tarybą praeityje ir remsiu ateityje."

O. KALINAUSKIENĖ : žymi parapijos veikėja, T.M.D. ir Tarybos narė. - "Nerandu žodžių, kaip pasmerkti tuos triuksmadarius ir Tarybos

griovikus. Metai, šmeižtai ir faktų išskraipymas, tai jų mėgiamiausias užsiėmimas. Aš manau, kad klaida pada-
ryta pačioj pradžioj, kada jie buvo pakviesti į bendrą darbą. Juk jie dar prieš tai buvo visiems žinomi, kaip nesukalbami žmonės. Kur jie neprisi-
lėjo, visur sukeldavo triukšmą ir ardydavo darbą. Kas liečia jų raštus "Naujienose," torontiečiai į tai jo-
tio dėmesio nekreipia, nes gerai pa-
žįsta tuos melagius."

2. BENDŽIUS : remėjas. - "Nekreipkite dėmesio į nesubrendusių žmonių dūki-
ną. Varykite darbo barą pirmyn. Iš-
leiskite "Nepriklausomą Lietuvą," o
mes ateisime su parama."

3. GIBSAS : T.M.D. narys ir Tarybos
remėjas. - "Kai kurie iš jūsų į padan-
ges kėlėte tą grupelę triukšmadarių.
Dabar patys persitikrinot, kad jie
yra sugyvuļėję, kerštu dega žmonės.
Jie draskosi dabar dėl to, kad nega-
lėjo užgrobti Tarybos."

4. MARGIENĖ : T.M.D. ir Tarybos narė.
- "Indrelieninkai gąsdina, kad Burė
mus kur ten nuves. Turiu pasakyti,
kad jau buvo nuvedęs, kada mus suvie-
nijo su indrelieninkais. Tegul Burės
klaida niekad neatsikartoja ir šis
persiskirimas būna paskutinis. Su as-
senimis, kurie visą laiką gyveno ko-
lodami ir kandžiodami kitus, dirbti
bendrą darbą negalima. Tą mes visi
gerai žinojome, tik vienas Burė neži-
nojo. Mums nereikia vienybės ardytojų
ir triukšmadarių!"

5. ČERNAUSKAS : T.M.D. narys ir uolus
Tarybos remėjas. - "Kam jie reikalin-
gi? Jie niekad nerėmė lietuvių darb-
o. Tiesa, nemažai jų lankė mūsų pa-
rengimus, bet tik keletas prisidėjo
su aukomis - kiti nė cento. Taryba
turi varyti darbą pirmyn ir ruošti
momentui kada bus galima suteikti pa-
galbą Lietuvai. Tarybą paremiau su
5.00 ir reikalui esant vėl parėmsiu!"

6. BALTAKYTE : Aušros choro, T.M.D.,
ir Tarybos narė. - "Neseniai pribuvu-
i iš Lietuvos ir patekusi didmiesty
negalėjau suprasti vietinės lietuvių
politikos. Pirmi išpuodžiai buvo la-

bai gražūs: "čia choras, draugijos,
lietuviški parengimai. Tik gaila,
kad ta politika, kurią aiškiau pra-
dedu suprasti, rušiuoja mus į skir-
tingas grupes. Kiek išgalėsiu, dirb-
siu šio krašto ir lietuvių naudai

J. KALINAUSKAS : Parapijona ir T.M.D.
narys. - "Apie parapiją susispietę
žmonės visą laiką dirbo Kanados ir
lietuvių naudai. Mes dalyvavome į
vairiose miestų paradose; remėme Da-
riaus-Girėno žygį rinkdami aukas;
-rinkome aukas Lietuvos ginklų fon-
dui. Prieš šį Lietuvišką darbą stoj-
komunistai. Ne kiek nemažiau mūsų
darbą trukdė socialistai. Jie buvo
susidėję su komunistais ir kovojo
prieš mus. Koks gali būti bendras
su tais, kurie neseniai sabotažiavo
kiekvieną mūsų darbą ir buvo susidė-
ję su Lietuvos priešais."

M. NORVAIŠA : remėjas. - "Gerai pa-
žįstą mažą pabėgelių šeimynėlę. Ji
niekad nebuvo palinkusi dirbti lie-
tuvių naudai; pirmoj vietoj ji stą-
to asmeninius reikalus. Tai žemo iš-
auklėjimo žmonės, tuscios garbės
ieškotojai, kurie apart šmeižtų ir
kolonijų nieko kito nežino. Kartą
teko su Frenzeliu turėti biznio rei-
kalus ir daugiau niekad kartu nesi-
dėčiau. Keista, kad toks žmogus dri-
sta prikišti kitiems savo nedorovę.
Geriau tylėtų."

E. MATUŠAITIENE : žymi parapijos vei-
kėja ir T.M.D. narė. - "Man tik gai-
la pradžios. Kam reikėjo su jais
tis ir leisti jiems garsintis ta-
mūsų visuomenės. Jau nekarta pra-
mėginome su jais veikti, bet vis-
baigėsi triukšmu ir skandalais. Li-
mingi esame nors tiek, kad mažai jų
Torontė randasi. Reiketu pasiųsti
Grigaičiui padėka, kad kalėdinei
"Naujienų" (kam prenumeruoti?) lai-
doj nesimate torontiškių liežuvin-
inkų raštų, ir praleidome Šv. Kalė-
das nedrabstomi purvais."

P. MOTEJUNAS : Aušros choro vedėjas
ir Tarybos narys. - "Septinių asabų
kuopelės žmonės giriiasi, kad su jais
eina Susivienijimo Lietuvių Ameriko-
kuopa. Man atrodo, kad jie ir ten ne

koki vardą turi. Nors jie tą kuopą kontroliuoja, bet didžiu narių jiems nepritaria. Nuo dabar Aušros chras nesikiš į politiką ir eis nepartinio keliu."

M. NEVIDON : Remėjas ir "Nepriklausomos Lietuvos" bendradarbis. - "Praeity dalyvaudamas lietuvių viešame gyvenime turėjau progos susipažinti su taip vadinamais veikėjais.. Niekad nesitikėjau kad kada nors tie veikėjai užmirš savo asmenišką ambicijas ir padavę viens kitam broliškai lietuvišką ranką imsis bendro darbo. Tačiau tas įvyko. Bet nereikėjo ilgai laukti kol asmens ambicija išsilaikys aukščiau visuomeninio darbo, kol garbės trokšime bus paskandinta vienybė. Tarybai skilus man prisimena visa praeitis. Visai nesistebiu kad susipykote ir dabar, vietoj bendro darbo, vesite tarpusavio kovą, nežiurint kiek žalos padarysite gražiems idealams."

I. JURCIENĖ : viena iš senesnių parapijos veikėjų ir Tarybos narė. - "Praeity apie parapiją susijungę moterys daug nuveikė lietuvių naudai. Mes rinkome aukas dėl nuo karo nukentėjusių Lietuvoje, rėmėme Dariaus Gireno fondą, ir rinkome aukas Lietuvos ginklų fondui. Neatsisakome nuo tokių darbų ir ateity. Nors esu jau pagyvenus, bet dirbti dėl lietuvių ir Lietuvos labo neatsisakau ir padėsiu Tarybai kiek išgalėsiu."

J. MASIULEVIČIUS : Tarybos rėmėjas. - "Jūs nesidėkite su nieku; ne su komunistais, ne su socialistais. Jie visi vienodi. Pas mus randasi užtekėtinai pajėgų, kad galėtume savisto viešai veikti. Reikia daugiau darbo ir pasišventimo."

F. KARALIUNAS : T.M.D. narys ir Tarybos išdininkas. - "Kai kurie apgailėstauja "socialistų" pasitraukimą visai be reikalo. Mano supratimu, mes turime džiaugtis, kad jie nevejami pabėgo ir atrišo mums rankas dirbti. Nejaugi mes jų nežinome iš praeities triukšmavimo ir skandalų? Tik du mėnesiai, kaip dalyvauju Taryboje. Paskutiniai du Tarybos susirinkimai

mane pertikrino, kad tie žmonės nė kiek nepasimokino iš praeities, ir bendrai su tokiais dirbti negalima

A. AUGUTIS : T.M.D. sekretorius, S.L.A. kuopos ir buvęs Tarybos narys. - "Šmeižtų, melų ir liežuvavimo varžytinėse, nežiurint kaip kas nesivaržytų, niekas nepaverž premijos nuo Toronto lietuvių socialis. Mano nuomone, rimčiau apgalvojus, jais argumentuoti per spaudą ar žodžiu nėra reikalo, nes rimtesnė vi suomenė sprendžia organizacijos ar asmens ne iš šmeižtų liežuvavimo, bet iš darbų. Kalbant apie Lietuvos vadavimo darbą, jei jie sutinka pasiliuosuoti nuo marksizmo ir veikti dėl atgavimo Nepriklausomybės Lietuvai, mes katalikai ir tautininkai labai maloniai laukiame. Prašome į bendrą darbą."

R. HOZAS : T.M.D. ir Tarybos narys gausiai paremęs Tarybą. - "Pajutus pavojų, kuris gresia sunaikinimu tautos garbę bei turtą, jos susiprėtę piliečiai deda visas pastangas pašalinimui visokių skirtumų, kad sujungtomis jėgomis galėtų pasipriešinti tam pavojui. Taip jau daro ir daro visos kulturingesnės tautos.. "Gaila Lietuvos likimo," taip girdėjosi mūsų tarpe patekus Lietuvai vergijon. Bet tikroveje pasirodo visai kas kita mūsų grupių gyvenime. Apgailėtina, kad Taryboje įvyko skilimas, kuri pagimdė tik keli ušsis pirėliai ir triukšmadariai. Mano nuomone, buvo galima prieiti prie susitaikymo ir bendro darbo pasitraukus iš Tarybos keletui narių. Jų vietas buvo galima užpildyti naujais grupių žmonėmis. Tiesa, iš Tarybos nes Mylėtojų Draugijos ir parapijos pusės buvo dedamos visos pastangos, kad sulaukius skilimą, kurio atgarsiai paliko nepageidaujamą, išpuolį. Iš mūsų pusės padaryta didelis nuosileidimas, kada pirmininkas ir sekretorius, vardan vienybės, sutiko rezignuoti. Juk jie vyriausiai reikalavo sekretoriaus rezignacijos.. Vėliau pradėjo kabinėtis ir prie pirmininko. Buvo manyta, kad šios rezignacijos patenkins juos ir bus prieita vėl prie bendro darbo. Bet

skaudžiai nusivylėme. Pasitraukusi grupė nepasitenkino sekretoriaus resignacija, kurios ji visą laiką reikalavo. Ši resignacija galutinai numaskavo tuos asmenis ir niškiausiai parodė prie ko jieėjo. Jiems rūpėjo tik savo grupės naudai ir vadovauti visom organizacijom, kurios sudarė Tarybą. Kam brangi jo tauta ir tėvynės garbė, tas neieško nesusipratimų savo piliečių tarpe. Kas kovos lauke draugus palieka ir bėgdamas nepamato rasti prieglaudą pas per galę – toją savo, tas lieka vergu savo priešų rankose."

E. NARUŠIS : vienas iš žymesnių ir itakingiausių parapijos veikėjų, T. M. D. ir Tarybos narys. – "Netenka ilgai ieškoti skylimo priežasčių. Įvykusiame Kanados Lietuvos Tarybos Seime vienas vyras prarado savo portfelį ir dvi moterėles nupasiekė viršūnės Taryboje. To jiems ir užteko, kad pasmerkti visą seimą, jo tarimus ir pradėti per "Naujienas" ardymo darbą. Niekad nesitikėjau, kad dėl to Toronto mažytė lietuvių socialistų grupelė jausiasi taip Seimo užgauta. Užuo, kaipo demokratai, pildžius Seimo didžiūmos valią, jie išėjo prieš didžiūmą. Parvykę Toronton skubiai susaukė septynių narių kuopelės susirinkimą ir nutarė ištraukti savo atstovus iš Tarybos, jei Būrė, demokratiškai Seimo išrinktas sekretorius, neatsaukia niekam iki šiai dienai nežimų šmeižtų. Ant magaryčių dar padiktuoja T. M. D. atsaukti Būrę iš Tarybos. Pačios Tarybos susirinkimuose "demokratas" Frenzelis paneigdamas Seimo didžiūmos valią, neužleidžia savo vietos naujam primininkui P. Kundrotai. Dieve apsaugomus nuo tokių demokratų ir jų demokratijos! Mums torontiečiams buvo nesuprantama tokia staigi ir aštriataka prieš sekretorių, kurį jie iki pat Seimo taip šcyrai rėmė ir garbino.. Juk prieš Seimą ką jis jiems nepasakydavo, viską sventai užgirdavo... Teigu kada nors buvo ar dabar yra tokie burininkai, tai pirmutiniais burininkais buvo mūsų taip vadinami socialistai. Jis buvo jų didžiausias pičiulis, jie jo klause ir prieš jį lenkėsi, kaip turkai prieš mahometą.

To nieks Toronte neužginčys. Dabar, kada jie suprato, kad Būrė nusistatė laikytis Seimo nutarimų ir griežtai pasipriešino jų vadovybei Taryboj, pradėjo ieškoti pas jį visokių nedorovių. Suprantama, reikėjo panaudoti visokius šmeižtus ir purvą, kad sunaikinus už juos visus gabėtinį asmenį. Ka mačiau Seime ir kadaėjosi Toronte, tas negali pateisinti tokios juaštrios atakos tono. Ji galėjo būti ka nors tokio mums nepinomo. Kai kurie kalba, kad prieš Seimą Būrė buvo pažadėjęs Frenzeliui Tarybos amžiną prezidentūrą ir remt vieną moterėlės kandidatūrą į viršūnės, O Seime išėjo prieš. Čia gal ir bus tas nelemtas šuniukas pakata dėl kurio sukelta tiek daug triukšm

Jau tris metai, kaip pažistu Būrė. Visuomeniniai reikalai mus gan glaudžiai suartino ir davė man progos jį iš arčiau pažinti. Turiu pripažinti jį kaipo gudrų politiką ir gabų organizatorių. Skaitytojai turi atminti dar vieną dalyką, tai ka "demokratiškos" "Naujienos" daug prisidėjo prie ardymo Kanados lietuvių vienybės talpindamos tų triukšmadarių raštus. Kada mes mėginome tuos melagius numaskuoti savo raštais, "Naujienos" netalpino. Taryboje krizis jau praėjo. Tvarkomės ir ruošiamės prie darbo. Su mumi eina didžiūma draugijų ir Tarybos rėmėjų. Mes laukiame iš montrealiečių žinių, kad ir ten viskas susitvarke.

REMKIME KANADOS KARĄ

Geriausias budas taupinimui pinigų, tai pirkimas "War Saving Certificates" ir "Victory Bonds." Pirkdami sertifikatus ir pergalės bonus netik sutaupinsite sau pinigų, bet ir padėsite Kanadai laimėti karą prieš agresorius.

L I E T U V I !

Krūtīnēj jei veržiasi vulkanai --

Pasiryžimai ugnių plačių!

Net' bōk, nors dūksta uraganai,

Nors širdis kenčia daug kirčių.

Tas ne kareivis, kurs bijo kardo!

Iš kovų lauko nesitrauk!..

Nors kiti spjaudo tavo vardui ---

Tu juos į būrį glausk, ir trauk.

Nevenk, "mušiko", pono, būro,

Krūtīnē juk ne aukso svirnas!

Čia širdis, čia turtas dvasios rūmų --

Nešk, vėliavą į juos tu pirmas.

Į kovą, į darbą, narsieji draugai!

Melų pilioriai mums iš kelio!

Šalin iš Vilniaus! vištos, vanagai!

Mes nesiklaupsim jiems, ant kelių.

Ten mūs Matusės lopšys saulėtas,

Jos prarymota istorijų ratas!

O, Lietuvi! neliūsk kaip ažuols nugenėtas --

Mūsų Lietuvai kilti metas!

Marija Aukštaitė.

Sunkiausiu Tarybos darbu buvo išleidimas savo organo "Nepriklausomos Lietuvos." Kas nuošaliau stovėjo ir stovi nuo aktaulais redagavimo ir spausdinimo darbo, tas negali įeiti į tuos sunkumus surištus su šio žurnalo išleidimo reikalais. Nežiurint visų sunkumų ir kliūčių, Taryba mėgino išleisti "Nepriklausomą Lietuvą", nors nuo pat pradžios ji niekad reguliariai neišėjo. Šio numerio suvėlavimas sukelė Tarybos rėmėjų ir simpatikų tarpe abejones apie žurnalo išsilaikymą ateity. Kiti torontiečiai net skleidė mintį, kad "N. L." leidimas yra nereikalingas ir stojo už jos sulikvidavimo. Apie šiuos klausimus būtina reikalinga kiek plačiau pakalbėti, kad skaitytojai patys žinotų kodėl "N. L." visuomet taip nereguliariai išsėdindėjo ir ar galės ji ateityje išsėdinti.

Apie tai, kad tolimesnis žurnalo išleidimas yra būtinausiu susipratusių Kanados lietuvių reikalu, niekas iš artimų Tarybos rėmėjų ir simpatikų negincija. Žurnalo svarba buvo plačiai ir aiškiai atžymėta pirmame numeryje. Per pirmą pusmetį, kaip pradėjome išsėdinti savo organą, mums pasisekė užmegsti ryšius su šimtais savo tautiečių, kurių kitaip nebūtumėm pasiekę. Gavome prenumeratorių beveik visose kolonijose ir dabar turime didesni tiražą, negu komunistai turėjo per pirmuosius tris metus savo laikraščio gyvavimo. Turėdami tokių gražų skaičių skaitytojų ir atsidavusių rėmėjų būtų sunku ir skaudu pradėtą darbą likviduoti nepažaidus Tarybos veiklos ateity.

Nežiurint to, kad didžiuma mūsų simpatikų ir rėmėjų, kaip ir visi Centro Tarybos nariai yra nusistatę tęsti "N. L." leidimą, tačiau praktikoje šie gražūs noriai sunkiai įvykdomi. Dar prieš Kanados Lietuvių Tarybos Pirmąjį Seimą redakcinė komisija, išleidžiusi pirmus tris numerius, priėjo išvados, kad tolimesnis žurnalo leidimas neįmanomas be apmokamo darbininko. Imant dėmesį redakcinės komisijos mintį mes pasiūlėme Seimui rezoliuciją, kuria jis pasisakė už sukėlimą žurnalui fondo. Buvo numatyta iš šio fondo užlaikyti nepilnai

apmokamą darbininką, kurį pašvęstų mažiausiai vieną savaitę laiko paruošimui teksto, iškirtimui stenciliu, mimeografimavimui ir ekspediciškai. Kol kas Taryba turi pakankamai pinigų atsilyginti su mašiniste, tačiau gaila, kad dabartiniu laiku nerandame tokios, kuri turėtų savaitę ar daugiau liuso laiko.

Dar blogiau yra su redakcine komisija ir kitais darbininkais. Mes visi dirbame fabrikuose po 10 - 12 valandų. Liuso laiko daugiau vargi turime, kaip dvi valandas į dieną. Bet ir šio laiko žymi dalis sunaudojama susirinkimams, posėdžiams ir būtiniausiems asmeniškiesiems reikalams, taip, kad žurnalo reikalams mažai jį lieka. O čia, jei paimti visą darbą bendrai, reikalinga pašvęsti pilną dviejų savaitių laiką.

Su raštais jau tiek daug vargo nebūtų. Tiesa, pasitraukę iš Tarybos vienas kitas bendradarbis. Bet atsižvelgiant į jų raštų vertę, geria tokių bendradarbių neturėti, nes ne vienas iš jų dar nepasirodė su praščiausia rimtesne korespondencija. Jų vietoje mes turime eilę pasižadęusių bendra darbių čia Kanadoje ir Jungtinėse Valstijose, kurie tikime padarytų "Nepriklausomą Lietuvą" įvairesne ir turiningesne, negu ji buvo iki šiolei.

Su finansine parama tas pats. Iki šiol daug mūsų sąjudžiui pritarančių lietuvių susilaikė nuo didesnės paramos tik dėl to, kad Tarybos priešaky stovėjo visiems nekenčiami "Naujienu" keikunai, pagarsėję sąjūdių triukšmavimais ir tautinės vienybės ardymu. Su jų išėjimu mes nenustojame daugiau skaitytojų ir rėmėjų, kaip 10%. Esam tikri, kad jų vietoje ateis didesnis skaičius žmonių.

Kas jau pasakyta, aišku, kad "N. L." ateitis priklauso ne tiek nuo stokos bendradarbių ir finansinės paramos, kiek nuo stokos laiko redakcinė komisijai atlikti visą techniską darbą. Turint mintį tą viską torontiečiai dar prieš seimą kalbėjo apie perkėlimą "Nepriklausomos Lietuvos" Montrealan, manydami, kad gmontrealiečiuose rasis žmonių, kuri turi daugiau liuso laiko. Bet lai

seimo montrealiečiai griežtai pasisakė prieš tokį pasiūlymą ir žurnalo išleidimo našta paliko vėl Toronte. Dabar perkėlimo klausimas vėl išnaujo svarstomas ir torontiečiai yra pasiruošę "N. L." darbą perduoti Montrealui.

Perkėlimas "Nepriklausomos Lietuvos" ir gal viso centro yra labai opus klausimas. Montrealiečiai turi gerai apgalvoti, ar pajėgs sureguliuoti žurnalo išleidimą, kad jis visuomet išeitų laiku. Kitaip perkėlimas

pakenktų ne tik pačiam žurnalui, bet ir visai Tarybos veiklai ateity. Tačiau mes nemanome, kad Montreale nėra tam darbui tinkamų ir atsidausių žmonių. Be to, ten daug didesnė lietuvių kolonija, kur "N. L.", jei išeidinėtų regulariai, prasiskintu su keliu ateičiai.

Kol šis klausimas išsiriš ir montrealiečiai sutiks perimti "N. L." savo rankas, mes stengsimės su šia laida ją išleisti jei ne dažniau, tai ir norečiau, kaip buvo prieš seimą.

KANADOS LIETUVIŲ TARYBOS PRANEŠIMAS

Kanados lietuviai, kurie domėjosi Lietuvos vadovimo veikla ir romė Tarybą, skaudžiai nusivylė kai kurių žmonių intrigomis ir pasimėjimu sudaužyti kilnų darbą, sukėlusį tiek daug atgaivos ir vilties patrijotinguose lietuviuose.

Jau ne kartą, kai taip vadinami socialistai, sukūrę kokią organizaciją ir nepasidalinę vadovybe, bando griauti; ne kartą įstoję į kitas organizacijas ir sukėle jose triukšmą darbiai kėlė ergenus, koliojosi per spaudą, niekino padarius veikėjus, kurie kitaip protauja. Ką jie padarė jaunimo sąjungoje, suninės draugijoje, bendrojo vaikų mokyklėlėje, parapijos saleje, taip pat. ryžosi padaryti ir Taryboje. Deja, visuomet ir visur jie pralaimėjo, pralaimėjo ir dabar. Ju pastangos sugriauti visa darbą, kuri pradėjo Kanados Lietuvių Tarybos nuejo veltui.

Po Kanados Lietuvių Seimo, kuris įvyko rugpiučio 30 ir 31 dienomis, ta pati grupė ambicingų smenu, nepatenkintų Seimo nutarimais ir Centro Valdybės išrinkimu, su pagalba dienraščio "Naujienu" pradėjo ardymo darbą. Aiškiais sumetimais, visa smelžtu ataka buvo atkreipta prieš Seimo išrinktą sekretorių, nes, jų manymu, diskreditavus sekretorių ir privertus jį rezignuoti bus galima užgrobti Tarybos aparatą ir vėliau lengvai apsidirbti su kitais.

Šios vaikiškų žmonių, neparodžiusių

jokio rimto darbo praeity intrigos persimetė iš "Naujienu" į visas Tarybos organizacijas. Pačioje Taryboje, buvęs pirmininkas A. Frenzelis, Seimo gavęs tik 14 balsų, dar vis skaitė save teisėtą pirmininku ir visai trukdė naujam Seimo išrinktam pirmininkui eiti savo pareigas. Tilpo keletas susirinkimų, pagaliau, jie sutiko užleisti Kundrotai pirmininkų vietą. Tokioms varžytinėms einant, aišku, visas Tarybos darbas turėjo užsikirsti. Tarybos ekstra susirinkime, įvykusiame 16 d. lapkričio, vadovaujama taip vadinamu socialistų grupė demonstratyviai apleido Tarybą. Iš Tarybos pasitraukė Toronto Lietuvių Social-demokratų ir S.L.A. kuopų atstovybės. Su jais išėjo ir išdininkas J. Yokubynas.

Pasitraukus iš Tarybos dviejų organizacijų atstovybėms, Kanados Lietuvių Taryba neiširo. Joje pasiliko dar 4 organizacijos, kurioms tenka tęsti pradėtąjį darbą. Į pasitraukusio išdininko J. Jokubyno vietą išrinktas gerai žinomas Toronto Lietuvių Parapijos Feliksas Collins, pirmininko ir sekretoriaus vietose pasilieka Seimo išrinkti P. Kundrotas ir K. Bure.

Naujai persiorganizavusi Taryba pradėjo pilnai veikti tik nuo 16 d. lapkričio. Per šį taip trumpą laiką nesuspėjome išlyginti visus reikalus kurie buvo pakrikdyti dviejų mėnesi

vidujinės kovos. Viską darome, kad
oskubiausiai susitvarkius ir vėl pra-
ėjus dirbti bendromis jėgomis.

Nauja Taryba stato pirmoj eilej
ureguliuojamą išleidimo Nepriklausomo-
s Lietuvos. Šis darbas reikalauja
iš mus daug pasišventimo, laiko ir
pinansų. Mes kreipiamės į visus Ne-
priklausomos Lietuvos prėnumeratorius
ir remėjus būti kantriais ir palaukti
kol viskas susitvarkys ir Tarybos or-
ganas pradės išeidinėti šį sutvarkius
tikalą, Taryba imsis visa energija
įkandinti gyveniman Seimo užsibrežtus
darbus.

Su okupavimu Lietuvos vokiečiais,
gyvojus Lietuvos nepriklausomybei ne-
tik nesumažėjo. Kova dėl išvadavimo
musų Tėvynės iš nacių priespaudos ir
pateigimas pilnos valstybės nepri-
klausomybės reikalauja iš patrijotin-
gų lietuvių išeivijoje dar spartesnio
ir stipresnio darbo. Kanados Lietuvių
Taryba dės visas pastangas, kad it-
biskus į šį darbą visus geros valios
lietuvių, neatsižvelgiant į jų po-
litinę kryptį.

Kanados Lietuvių Taryba gyvuoja!
Jos nieks neišardė! Ji pradeda dar
sparčiau dirbti kilnų ir garbingą -
Lietuvių tautos darbą. Lai kiekvieno
gero lietuvių aukšta
būna ne vadovybės siekimas ir tuščios
garbės troškimas, bet nuširdus ir
rimtas darbas padėti savo broliams ir
seserims Lietuvoje!

Kanados Lietuvių Taryba.

PRANEŠIMAS VISUOMENEI

Š. m. Vasario mėn. 15 d. Toronto Li-
Liet. dešinioji pusė : Šv. Jono pa-
papija; T. M. D-ja; "Ausros Choras"
ir Šv. Jono Pašėipos Draugija rengia
Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimą.

Visus Toronto ir apylinkės lietuvių
- ves nuoširdžiai kviečiame atsilan-
kyti. Bus vaidinama 5 veiksmų drama
"LEITENANTAS ANTANAS". Prie to dai-
nos, Kalbos ir t.t.

Ižanga laisva - ženkleliai segiojami.
Pradžia : 7 v.v. Pelnas skiriamas An-
glijos nukentėjusiems nuo karo.
Rengiama Liet. Parapijos Svetainėje.

TORONTO ŽINIOS

Su Sausio 24 diena atvyksta Toron-
tan iš Scranton, Pa., kunigas Gabrie-
lius Jaskel. Jis čia turės misijas
per keletą dienų.

Kunigas G. Jaskel yra geras prak-
kalbininkas. Butų gerai, kad parapi-
jonys pasinaudodami šia proga suruo-
stų jam viešas prakalbas.

Neseniai ištiko skaudi nelaimė
gerai žinomą J. Martinonį. Paskubo-
mis einant skersai gatvės užėjo gat-
vėkaris ir parbloškė ant žemės, nu-
laužant ranką.

J. Parukevičiui (Perry) dirbant
prie mašinos nutraukta rankos pirš-
tai. Iš to gavo kraujo užnuodijimą.

J. Ivaška dirbant nuplovė pirštą
ir jau mėnesis laiko kaip gydosi.

Šiomis dienomis plačiai žinomas
Kanadoje lietuvis sportininkas, Art
Walker (Vilkaitis) baigė aviacijos
kursus ir gavo sparnus. Apie pusę me-
tu atgal Arturas nutraukė universite-
to mokslus ir įstojo į Royal Canadian
Air Force.

Sužiedavo A. Yurtis ir Edna Evask
Kalėdų metu. Torontiečiai laukia
linksmiausių vestuvių ir perka nauji
batus šokimui.

Lietuviška Kirpykla.

746 Queen St. West, A. Pečkaičio už-
laikoma. Kirpykloš įrengimas yra no-
derniškas, patarnavimas labai geras
nes ne tik pats savininkas yra ge-
ras kirpėjas, bet ir jo pagalbinin-
kai yra prityrę kirpėjai.

- Patartina Lietuviams paremti.-

KOMENTARAI

Prabėgo jau keturi mėnesiai laiko nuo to, kaip įvyko Kanados Lietuvių Tarybos Pirmasis Seimas. Atsizvelgiant į visus prisiruošimo trukumus, Seimas buvo puošnus svečiais ir skaitlingas delegatais. Pirmą kartą Montrealo Lietuvių istorijoje didžiausio Kanados miesto majoras atsilankė lietuvių koncerte, pasiklausė lietuviškų dainų ir pasakė mūsų naudai ir garbei gražia prakalbą. Didžiavomės mes ir didžiavosi Vytauto kliubas sulaukęs taip garbingo svečio.

Seimas padarė daug svarbių nutarimų, nustatė ateities darbams gaires. Pasibaigus Seimui ir vykstant delegatams ir svečiams į namus mes dalinomės bendru džiaugsmu: seimas pavyko, koncertas buvo puikus! Panašiai atsiliepė per spaudą ir stebėtojai svečiai, Valaitis, Klinga.

Viskas būtų buvę gerai, kad ne viena kerštamais pasizymėjusi ir žemos reputacijos moteriškė, kuri išsivežė visai kitoki, mums nenujausta ispūdį. Ji pirmutinę metė akmenį į įvykusių Seimą, paneigdamąjį tarimus ir apversdama viską aukštyti kojomis. Kodel? — Tik dėl to, kad Seimas neišrinko jos į centralinę Tarybą. Torontoe, kur ji visiems gerai žinoma, taip manoma. Iš karto jai pasisekė su pagalba pigios spaudos suklaidinti vieną kitą montrealietį. Bet tik iš karto. Dabar visi pradeda pirštu rodyti į tikrą kaltininę (Liaudies Balsas, kežiurint jos jam pasitarnavimo, vadina ją viso labo tik "boba").

Žiurint iš šalies, atrodo, kad Seime tik vienu klausimu pasireiškė skirtumas nuomonių. Vieni stojo už sudarymą centro nuo srovių, kiti — nuo organizacijų. Kiekvienas turėjo teisę pareikšti savo nusistatymą vienaip ar kitaip. Ginčytasi šalta, — ginčytasi karšta iš abiejų pusių. Demokratiškai tvarkantis, kitaip ir negalima. Laukėme balsavimo. Pirmu ir antru balsavimu paduota didžiuma balsų už srovinių centrą. Pirmininkas nepripažįsta didžiumos ir, sulaužydamas visas parlamentarines taisykles,

ledžia jo paties nuskirtoms vienos srovės balsų skaitytojoms cypti ir rekti už centrą nuo organizacijų.. Pirmininkas sauvališkai atnaujiną diskusijas. Sekretorius protestuoja ir daro pastabą, kad gincai jau uždaryti ir balsų skaitytojos neturi teisės kalbėti ir agituoti. Dviem moterėlėm ir pirmininkui triukšmaujant, balsuojama trečia kartą. Ši kartą pirmininkas praneša, kad už centrą nuo organizacijų gauta vienas balsas daugiau. Kitur girdisi balsai, kad paskutinį kartą gauta didžiuma balsų už srovinį centrą. Tiek to, sekretorius ir kiti tyli, nusileidžia.

Reiškia, svarbiausi ir vieninteliniai ginca seime laimėjo jie. Laimėjo triukšmavimų, laužydami pagrindinę tvarkos taisyklę ir sukybėmis. N svarbu kas ką sakė, kaip kalbėjo b svarbu, kad Seimas, pagaliau, oficialiai pasisakė už sudarymą Centro nuo organizacijų, kaip jie norėjo. Jeigu taip, tai po šimto plynių, ko jie nori, ko bliuana.

Nemanykite, kad ta moteriškė užsigavo dėl sekretoriaus reikalavimų pasaukti ją prie tvarkos, kada ji pradėjo, padedama pirmininko ir kitos kumutės, triukšmą kelti. Tas dėl jos mažmozis. Kartą ją Torontoe vyrai ir moterys išjojo iš svetainės. Dažnai ji gaudavo daugiau, kaip būti iš svetainės išmesta. Dalykas n tame. Štai kur paslaptis. Ji kandidatavo į kontrolės komisiją, o Seimas jos neivertino ir neišrinko. Panašiai Seimas nuskriaudė ir kitų garbės ieškotojus. Oh!, tas niekšas Seimas! Kiek jis klaidų padarė! Šalin sekretorių, kad nepalaikė jo kandidatūros! Geriau jis būtų neįvykęs, jos panaberijos neužgavęs.

Šioj laidoj talpiname eilę torontiečių pareiškimų. Dėl laiko stokos nesuspėjome visų Tarybos rėmėjų atsisiklausti. Šių minčių pasikeitime dalyvauja 23 vyrai ir moteris. Svarbu, kad didžiuma pareiškimu priduro rastu, kas reiškia, jei jie stengt

rašynėti, turėtumėm nemažą skaičių bendradarbiu.

Iš pareiškusių savo nuomonės, matome keletą "pašalinių", kurie anksčiau nemažai veikė. Iš jų, Matas Nevidon (Nevedomskas) daug veikė su taip vadinamais "kulturininkais," kurie vėliau pasivadino "socialistinės minties" žmonėmis. Pradėjus jiems leisti mimeografuotą laikraštuką, broliai jame bendradarbiavo. Daug dirbo su kairiaja srove ir M. Norvaiša. Norvaiša daug pasidarbavo scenos srityje, režiseriavo ir yra labai vykusiai išvertęs scenos veiklą "Tamyla" kuri vaidino Kanadoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose. Norvaiša ir Nevidon gerai pažįsta Toronto veikėjus. Jų pareiškimai paremti gilia pažinimi tų žmonių.

Ne su visų pareiškimais galiu sutikti simta nuosimčiu. Pas kai kuriuos matosi per griežtas nusistatymas prieš socialistus. Tuo tarpu pas mus ejo kova ne su socialistais, bet su tam tikra grupe žmonių, kurie pasivadino save socialistais. Mūsų reikėtų tarpe randasi socialistinių minčių žmonių, kurie su ta grupe nieko bendro turėti nenori. Jie savo tautos ir šio krašto reikalus stato aukščiau savo grupinių įsitikinimų.

Ši laida yra svarbi tuo, kad joje telpa dalis Kanados Lietuvių Tarybos Pirmojo Seimo protokolo, ir plačiau išaiškinama dabartinė padėtis Taryboje. Spausdiname padidintame skaičiuje, kad platesnė visuomenė galėtų susipažinti su Seimo tarimais.

Socialistas Povilas Dargis yra pirmininku Pittsburgo ir Apylinkės Lietuvai Gelbėti Komiteto, kuris sušaukė Lietuvos prezidentui A. Smetonai prakalbas ir iškilmingą banketą. Tai Dargis gavo nuo kitų socialistų barti. Skaitykite jo pareiškimą, kuri šioj laidoj talpiname. Jis gali būti geru pavyzdžiu mūsų šiam Tor.

socialistams. Tai geriausias įrodymas, kad yra plačių pažiūrų socialistų su kuriais galima dirbti bendrą tautos darbą.

Pas mus buvo ir yra griežtas nusistatymas prieš komunizmą, prieš pačią Rusiją ir jos vadus. Tam buvo ir yra, ypač mums, daug pagrindo, kad mūsų broliai ir seserys tiek daug nukentėjo nuo raudonos okupacijos. Bet dabar, kada Rusija karauja prieš bendrą demokratiją priešą, mes sveikiname rusus ir jų vadus. Bet nieka nesidėsime su Kanados komunistais, kurių partija paskelbta nelegale, ypač darbais pasirodę Kanados priešai sėdi kalėjimuose.

Kada Stalinas, Vorosilovas, Timosenko ir kiti vedą rusus į kruvinas kovas su hitlerizmu, jų vadovybė prisideda prie bendro mūsų visų tikslų: laimėti karą ir taiką. Dabar laikas prieš juos kalbėti, prikalbėti jiems teroristiniai veiksmai Rusijoje ir okupuotose kraštuose. Ta pačia logika mes žiurime ir į prezidentą A. Smetoną. Jeigu prezidento A. Smetonas darbas padeda mūsų kovai už Lietuvos išvadavimą iš Hitlerio nagų, mes, kuo nebūtumėm, turime užmiršti praeiti ir susilaikyti nuo nereikalingo burnojimo.

Kanados Lietuvių Taryba, pabėgus triukšmadariams, ir ateity stengsis jungti visus lietuvius kovai už Lietuvos nepriklausomybę, neatsižvelgiant į politinę kryptį ir tikybą. Mes visuomet esame pasiryšę dirbti bendrai su tokiais socialistais, kaip Povilas Dargis ir kiti. Tarybos vėlybės šūkis palieka tas pats.

- K. BUKA.

Metai laiko tam atgal, susivienijimo Lietuvių Amerikoje Trečio Apskričio kuopų suvažiavimo iniciatyva buvo susaukta visų Pittsburgho ir apylinkės draugijų konferencija. Ši konferencija nutarė sukurti draugiją vardu: Pittsburgho ir Apylinkės Lietuvių Draugija Lietuvai Gelbėti.

I draugijos komitetą įėjo visų srovių atstovai. Komiteto pirmininko garbė atiteko plačiai žinomam tos apylinkės socialistui P. Dargiui. Po to, kaip komitetas suruošė Lietuvos prezidentui A. Smetonai banketą ir prakalbas, karštesni socialistai pradėjo jį kritikuoti. Šiems kritikams P. Dargis atsako sekančiai:

"Draugija užsibrėžė rengti prakalbas ir kviesti kalbėtojus, neatsižvelgiant į jų politinius ar religinius įsitikinimus, su ta pasarga, jog kalbėtojai pilnai sutinka už atstatymą Lietuvos Nepriklausomybės.

Iki šiolei draugija suruošė eilę parengimų, kuriuose kalbėjo kun. J. Prunskis, advokatas F. Bagočius advokatas A. Olis ir Lietuvos prezidentas A. Smetona. Vėliau nutarta suruošti prakalbas J. V. Stilsomui, "Naujosios Gdynės" redaktoriui.

Iš viso, kas aukščiau pažymėta, tegu plačioji Amerikos visuomenė žino, jog Pittsburgho Dr-jų, Komiteto dirbo ir dirbs už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, neatsižvelgiant, jog vienam ar kitam pakviesti kalbėtojai patiks ar ne.

"Paskutiniuoju laiku teko patęsti spaudoje atskiriems komiteto nariams nepagrįsti primetimai, kad į prisidėję surengime prakalbų prez. A. Smetonai. Aš turiu pareikšti, j aš asmeniai niekada nepritariau buvusiam prez. Smetonas režimui (valdžios formai) Lietuvoje ir nesyki viešai apie tai pareiškiau. Tačiau dabar ne laikas mums peštis kas buvė preityje. Nesvarbu peštis kurį srovą valdys Lietuvą. Musų visų uždovtis dirbti bendrai už atstatymą nepriklausomos Lietuvos. Aš nuo savęs pareiškiu, jog dirbsiu, neatsižvelgiant į politinius ar religinius įsitikinimus, su visais, kuriems yra malon džiugu ir brangu matyti musų gimtąją šalį laisvą ir nepriklausomą, todėl aš nematau jokio blogumo Pgh Komitetui kviesti Lietuvos prezidentą A. Smetoną kalbėti."

T O R O N T A S T R U M P A I

Kad J. Navagrodskas yra melagis ir varšus šmeižikas, o "Naujienos" visų Toronto liežuvininkų organas, tai žino visas svietas. J. Navagrodskas rašinėja savo šmeižtus naudodamas apie porą tuzinų slapivardžių ir pyksta ant kitų, kurie turėjo ar turi koki slapivardį. Minimas žmogelis kartą su savo raštais taip toli nuejo kad bijojo vakarais į gatvę išeiti. Baimės apimtas jis muše "Naujienoms"

telegramą, kad komunistai suokalbiauja jį nugalabinti. Mes laukiame kada ta žmogelį komunistai užliežuvio patampys, bet nesulaukėme. Matomai, nekaltų žmonių kandžiojimas jam sažinę griaužė ir pradėjo vaidintis nekaltų žmonių keršto smekla...

Atvykęs iš Winnipeg Toronto jis ėmėsi to paties darbo. Pradėjo plūsti ir pravardžiuoti sau nepatinkamus žmones. Pastaruoju laiku jis biauriai apsmeižė tula M., kuri jau keletas

metų kaip prenumeruoja "Naujienas."

Socialistų grupelė suruošė S kuopos vardu vakarienę, kurioje dalyvavo apie šimtas žmonių. Novogrodskas "Naujienose" apsidžiaugė tokia "skaitlingu" publikos atsilankymu, sako, būtų daugiau buvę jei ne tai kuri sabotaziavo vakarienę supirkinėdama bilietus. Melagis, M. namo visi gyventojai buvo vakarienėje. T buvo nemažas skaičius ir komunistų šalininkų. Pažiūrėsime, kiek iš M. namo dalyvaus Novogrodski sekančiam parengime.

Kitas melagių organas, tai komunistų Liaudies Balsas, kuris neseniai paskelbė, kad pas koki ten Tarybos narį policija padarė kratą. Turime

pasakyti kad nuo pat karo pradžios ne pas vieną Tarybos narį ar rėmėją tokios kratos nebuvo. Tuo tarpu pas komunistus ne tik kratos padarytos, bet nemažai jų ir po šiai dienai se- li koncentracijos stovyklose. Komuni- stų nelegalės partijos vadai ir žy- gesni veikėjai, kurių policija nesu- sėdėjo sučiupti, gyvena surpaipėse.. Joes tos penktakolumnistinės parti- jos ir jos pagalbinių organizacijų turta- raktas konfiskuotas. Rusijos karas prieš Vokietiją Liaudies Balso parti- jos padėties nepakeitė.

Torontiškiei indrelieninkai per- gyvena nepaprastą krizį. Neskaitlin- gas Indrelienės vaiskas pradeda gru- pintis į frontus. Centralinis ir vyriausias frontas, kaip praneša mū- sų stebėtojai, koncentruojasi apie Bellwoods gatvę; šiaurinis - Daven- port Rd. Pasiskirščius į du frontus sako, bus visiems vadams vietų, nes kiekvienas frontas turės savo genor- alus.

Kas vadovaus kiekvieną frontą at- širiai jau susitarta. Tik klausimas dėl kurio įvyko krizis, tai kad va- dovus abiem frontams? Bellvudinio fronto vaiskas numato Indreliene, kuri dabar dominuoja "naujienu" pus- lapi. Bet kitų frontų indrelieninkai su tuo nesutinka. Iš šalies žiurint, atrodo, kad Indreliene su "Naujienu" pagalba laimės vyriausio generolo cina. Bet tik ateitis parodis, kaip tikroveje bus.

Neseniai Torontan lankėsi svečiai montrealiečiai, gerb. rašytoja Marija Lukštaite ir Jonas Leknickas. Jie at- važiavo tikslu praveisti montrealie- čių pageidavimą, kad katalikai ir tautiniai nusiteikę lietuviai ben- drai dirbtu Taryboje su "socialis- tais." To paties pageidavo ir visi dabartinės Tarybos nariai. Bet ka- padarysi, jei jie (indrelieninkai) ben- dro darbo nenori, jei jie pabėgo.

Tikiu svečiams paaiskejo vienas dalykas, tai kad to viso triukšmo kaltininkais buvo indrelieninkai.

Mūsų pusė ėjo prie visokių nusilei- dimų, buvo manyta susitaikyti. Bet kas tau. Jų lyderka Indreliene pa- reiškė, kad susitaikymas negalimas, nes jau per toli nueita. O kas gi taip toli ėjo, kad ne pati Indre- liene.

Kitas dalykas, jie svečiams iš vakaro žadėjo taikintis, o ant ruto- jaus atsisakė reiškia prigavo juos.

Nakty prieš Naujus Metus mūsų mo- terys suruošė puikų banketą. Ši kar- tą moterys irodė, kad už vieną doli- rį galima puikiai pavalgyti, kietai išsigerti ir smagiai pasokti. Ir ti- kra, valgėme diržų nesuvaržę ir linksminomės iki 3 - 4 valandų ryto. Už taip puikiai suruoštą banketą reikia atiduoti kreditą mūsų darbs- čioms veikėjoms, K. Margienei, E. Matusaitienei ir O. Kalinauskienei.

Pas mus įvairiuose vakarėliuose pradeda išgyventi geras paprotis- kalbos, laisvas, minčių pasidalini- mas. Laike šio koncerto E. Narušis pakvietė visą eilę vyrų ir moterų tarti keletą žodžių.

Šiomis dienomis išvyko į Jungti- nes Valstijas T.M.D. ir Aušros chor- narys Simonas Gibbsas (Gibbs). Apsi- stostos nuolatiniam apsigyvenimui Racine, Wis., kur turi savo pažista- mų ir giminių.

Simonas gyveno Kanadoje 15 metų, daugiausia vakaruose. Išiveržusi Kanados lietuviuose svėtima įtaka nepalaužė jo stiprios lietuviškos dvasios. Skaitė gerą lietuvišką spaudą ir dažnai rasynėdavo Vieny- beje. Buvo nuvykęs Lietuvoje ir grį- žes Torontan prisirase Tėvynės My- letojų Draugijoje, kurios jis buvo išrinktas oficialiu korespondentu.

Visi, apgailėstaujame kad Simona- apleidžia mus, palikdamas žymią spragą mūsų visuomeniame gyvenime. Linkime jam laimės ir grazesnio ry- tojaus Dedės Samo šaly. Taipgi, ne- užmiršti kanadiečių ir retkarčiais parašyti į "Nepriklausomą Lietuvą."

KUKLI ŽIBUOKLĒLĒ

Prie balto lakšto siūlu prisekta...

Atnešta laivo per jūrų tolius.

Iš mielo šilo - rankos išvogta,

Palikai brangius gimtines gojus...

Ir kad ne laiško ūrna kieta --

Būtum palikus žydet tvirta.

Kur tas kamienas -- stiebelio rūnas?...

Kur tavo sesių liko šimtai?...

Kur žaliaapis tas lopšys - krūmas

Kurio krūtimis augai, mitai...

Ir, kad ne jūra judri, putota,

Šiluos bujotum grakšti, lapota.

Dabar, prie lakšto siūlu prisekta...

Ir tu kalinė išeivės daly...

Su mēlsvu žiedu laisvė išverkta...

Visų užmiršta svetimoj pily.

Ir, kad ne mano troškimai platūs,

Kazin ar būtum man viešnia tapus?

Tad, pasek mano liūdnas akis --

Mirusiam žiedui rasa užkris.

Marija Aukštaitė.

K. L. TARYBOS

Vykusio monteal

SEIMO

PROTOKOLAS NR. 1

241 metais, rugp. mėn. 30-31 dienos, įvyko Kanados Lietuvių Tarybos Seimas Montreale mieste, kurs pradėjo, tęsė ir baigė savo sesijas, p. 2161 St. Catherine St. East.

Dalyvavo 20 yvairių draugijų, su 73 atstovais. Garbės dalyvavo Kanados Liet. Gen. G.L.P. Grant-Suttie, - Montreale miesto majoras Adhemar Raynault, vietinės liet. parapijos klebonas kun. J. Bobinas, keletas vietinės policijos aukštų pareigūnų, - Toronto "Aušros" choras, ir eiliniams dalyvavo gausi minia Tarybos narių, ir net komunistinių būrių.

I R M O J I S E S I J A

Pirma Seimo sesija prasidėjo 30 diena rugp., 3 val. po pietų. Įžanginę kalbą pasakė Montreale skyriaus Tarybos pirmininkas Antanas Navickas, kurs jautriai ir gražiai sveikino Seimo dalyvius, platėliau nušviesdamas Kanados Lietuvos Tarybos tikslus ir užsikišimus, kad Tarybos svarbiausi žygiai už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, už Britanijos laimėjimus. Tada išjudino darbo aparatą šaukime Seimo, dėkojo atstovams už gausų atvykimą, už draugiškumą. Aiskino, kad Tarybos keliai nėra politiniai, bet Tėvynės meilės vedami. Brangino Suvažiavimą, išreikšdamas gilią padėką Kanados valdžiai, už teikimą pilnų laisvių - garbingam Tėvynės darbe.

Po savo kalbai, pakvietė Tarybos Centro pirmininką p. Augustiną Frenzelį prarvesti Suvažiavimo pradžia, kurs trumpoj, brandžioj ir turiningoj kalboj, kvietė Seimą, kad imtusi iniciatyvos sukaupti jėgas ne sroviniams

sumetimais, bet svarstyty grynai Lietuvos atstatymo darbą.

Po to, Seimas pilnai atidaromas Lietuvos ir Kanados himnais, kurios iškilmingai skambino pijanu, p-le Marija Baron.

Himno gaudėsiui nutilus, ponas Augustinas Frenzelis, skaito Kanados Lietuvių Seimo dienotvarkę. Dienotvarkę skamba sekanciai:

1. Seimo atidarymas.
2. Rinkimas mandatų komisijos.
3. Sveikinimo kalbės ir laiškai.
4. Raportas mandatų komisijos.
5. Rinkimai:
 - (a) Prezidiumo ir sekretoriato.
 - (b) Spaudos ir informacijų komisijos:
 - (c) Rezoliucijų komisijos.
 - (d) Taisyklių komisijos; ir
 - (e) Financy Komisijos.
6. Pabaiga pirmos sesijos.

SESIJA II

1. Raportai Vykdomojo Komiteto:
 - (a) Pirmininko.
 - (b) Sekretoriaus.
 - (c) "Nepriklausomos Lietuvos" administratoriaus, ir
 - (d) Kontrolės komisijos.
2. Pranešimai iš vietų.

SESIJA III

1. Raportai komisijų.
2. Skaitymas ir priėmimas rezoliucijų.
3. Pertrauka.

SESIJA IV

1. Taisyklių priėmimas.
2. Rinkimai: Centro Vykdomojo Komiteto, ir Praplesto Kom.
3. Seimo Uždarymas.

Seimas išklauskis darbų tvarkos paskelbimą, siūlo dėl laiko stokos - vieną sesiją išskyrstyti dalimis, ir įjungti į kitas tris; su papildymu sumanymų punkto. Rankų plojimu užtvirtinama.

Kadangi mandatų komisija buvo pakviesta iš anksto: M. Arlauskaitė, J. Yokubynas, S. Pundziuvienė, ir P. Kundrota, todėl antro dienotvarkės punkto svarstytinumas atpuolė, ir sekė trečias punktas; Sveikinimo kalbos ir laiškai.

Tuoju, scenoje imponuojančiai suskambėjo amerikiečio p. Jankausko žodžiai, kurs sveikino Seimą "Amalgametų" Unijos vardu; linkėdamas sklandžių darbų ir puikių pasekmių. Didžiavoši ir gėrėjosi lietuvių tauta, pabrėždamas, kad lietuvis nuo amžiu, garsus, darbštus, kantrus ir sumanus. Kalbėjo už demokratijos principus! Už darbo liaudi! Karštai užgyrė, kad Kanados lietuviai stengiasi susijungti bendram darbui po Tarybos vėliava - tiesdami pagalbos ranką isvargintai, nukankintai Lietuvai, kuria baisūs juodi siaubūnai Hitleris ir Stalinas pasikeisdami terioja, plėšia ir žudo. Kalbėjo, kad viso pasaulio dori lietuviai dabar jungiasi, ir nieks taip nesujungs kaip dabartinė rykštė, kuri plaka visą pasaulį ir mūsų kraštą. Ragino visais būdais gelbėti Lietuvą ir savo brolius; kas centais, kad darbais, aukotis Tėvynei ir demokratijai.

Siūlė išnešti rezoliucijas, kad remti Britanijos karą, kad fašizmą ir komunizmą nušlavus nuo žemės kamuolio. Privedė, kaip užgrobtose salyse užgniaužtos žmonių lūpos, ir patarė išvengimui slibinių apinastrių jungtis su visais demokratiniiais nusistačiusiais žmonėmis, kad užtikrintų sau laisvę, kuri leistu gyventi nepriklausomai ir aukotis savo Tėvynei.

Sveikina Seimą p. Jokūbynas, Kanados Liet. Centro Tarybos vardu. Pabrėžia, kad šiame Seime nėra "buržujų", bet darbo žmonės, kurių mintys viena kitai artimos, nes daugumoje darbo liaudis kilus iš samanotų pakūžių, bet jie moka daugiau aukotis, daugiau iškentėti, daugiau prisirišti prie savo krašto, prie mielos

Lietuvos. Gaila tų, kurie tapo išgamomis! Vienus jų - suviliojo pinigais, o kiti, nežino ką daro? !! Priveda Liudo Giros žodžius, kad jis pats išsireiškė: "Esu juodžiausias, iš visų juodųjų." Savo kalboje, smarkiai pila kailį bolševikams. Baigdamas užgiria Kanados ir Amerikos laisvą demokratinę santvarką, linki Lietuvai atgauti pilną nepriklausomą gyvenimą paremtą pilnomis demokratiškomis laisvėmis.

Šioms visoms aukščiau minėtoms kalboms, Seimo dalyviai entuziaistiškai ploja, komunistai baubia, užia ir kelia triukšmą. Seimo tvarkos saugotojai - baublius apramina.

Pabaigus sveikinimų kalbas, telegrama sveikina Kanados Liet. gen. Konsulas G.L.P. Grant-Suttie, kurs žada į Seimą ir pats atvykti.

Puikiu laišku sveikina p. Liaukavičius iš Austin'o, Manitoba, pri laiško prisegta vieno dolerio auka. Taipgi gauta, ir skaitomas telegramas nuo p. Urbono, Flin Flon'o Tarybos skyriaus atstovo, kuris kelionėje smarkiai susirgo ir negali atvykti. P. Vilnonis, Hamiltono kuopos atstovas, prie gražių sveikinimo žodžių, parėmė Seimo darbus trijų dolerių auka. Visiems sveikinimams, Seimo dalyviai gausiai ploja, komunistai nulenkę galvas zurza ir tarp savęs kuždasi.

Pradėjus 4-tą dienotvarkės punktą pirmininkas Augustinas Frenzelis, kviečia mandatų komisiją, pranešti savo užrašų žinias.

Raportuoja mandatų kom. narė: - p-lė M. Arlauskaitė. Praneša, kad ligi dabar yra užsiregistravę mandatų užrašuose 18 yvairių draugijų, su 68 delegatais. Skaito iš rašto draugijų vardus, bei jų atstovus:

Kanados Liet. Tarybos Centras - TORONTO -

p. Augustinas Frenzelis
p. J. Jokubynas
p. Karolis Būre
p. Pranas Kundrota
p. S. Balčiūnas
p. J. Samulevičius

Šv. Jono Krikštytojo pašalp. dr-ja -
TORONTO -
P. Lekšas
A. Jurcius

G. C. F. kuopa - TORONTO -
O. Indrelienė
S. Taurinskas

S. L. A. 236 kuopa - Toronto -
E. Frenzelienė
S. Batkienė
J. Novogrožskas
P. Dagilis

Šv. Jono Liet. parapija - Toronto -
O. Kalinauskienė
E. Jurčienė
A. Augutis
E. Narušis
A. Urbanavičius

"Ašeros" Choras - Toronto -
I. Sullivan
F. Motiejūnas

Šv. Vynės Mylėtojų dr-ja - Toronto -
P. S. Gibbsas
P. Vedeckis

L. A. 279 Kuopa - HAMILTON -
P. Vilnonis

Kanados Liet. Tarybos skyrius -
MONTREAL -
A. Navickas
M. Vaikšnora
P. Tautkus
M. Plačenis

Liet. Kun. Vytauto Nepriugulmingo
dr-ja - Montreale -
J. Vilkaitis
M. Mašnickas
J. Yla
J. Girdauskas
J. Staniulis
J. Bakanavičius
D. Narkeliūnas

Kanados Liet. Sąjunga - Montreale -
A. Sakalas
J. Paznokaitis
K. Ivaškevičius

Šv. Kaz. Choro dr-ja - Montreale -
K. Žiziūnas

Šv. Elžbietos dr-ja - Montreale -
P. Baltrušaitienė
M. Janulaitytė
M. Žinaitienė

Kanados Liet. Tautinė Vienybė -
Montreale -

P. Tautkus
M. Aukštaitė
M. Arlauskaitė
Al. Navikevičius
O. Vizbarienė
S. Pundziuvienė
P. Zabiela
P. Žemaitis

Kanados Liet. Tarybos revizija -
Montreale -

P. Leknickas
A. Navikevičius
J. Duncikas
P. Kilimonis

Šv. Kaz. ir šv. Jono pašalp. dr-ja -
Montreale -

J. Gyvis
F. Dubauskas
A. Navickas
M. Vaikšnora

Tarybos Rėmėjų kuopa - Montreale -

M. Vilimienė
P. Škudas
M. Mickuvienė
P. Gudus
J. Žemaitis
P. Balsis
P. Bagužis
P. Krinaučeliūnienė

Šv. Onos pašalp. dr-ja - Montreale -
D. Girdauskienė
A. Keblinskienė

Išklausių mandatų komisijos pra-
nešimą, sulėję užia griausmingas plo-
jimas. Aprimus, pirmininkaujantis
skelbia 5-tą dienotvarkės punktą, -
"prezidiumo, sekretoriato ir komisi-
jų" rinkimus.

I prezidiumą išrinkta: P. Augusti-
nas Frenzelis, Antanas Navickas, An-
tanis Sakalas, ir Matas Vaikšnora.
sekreteriatą: Pranas Kundrotas, Pran-
Tautkus, ir Marija Aukštaitė.

Spaudos ir informacijų komisijon
išrinkta: Ponis Batkienė, P. Izabel

Sullivan, ir S. Pundziuvienė.

I rezoliucijų komisiją išrinkta: Karolis Būre, P. Novogrožskas, O. Indrelienė, Jonas Leknickas, ir J. Jokūbynas.

Rezoliucijų komisijai siūloma ir taisyklių komisijos darbas. Dėl to, iškyla mažų diskusijų, ir konstitucijos ištaisymo darbas pavedama Centro Valdybai, kad pravesių tuo klausimu platesnę korespondenciją su skyriais ir pavieniais asmenimis; ir sulig daugumo pareikštų nuomonių - tinkamai priruošti kitam, būsimam Seimui tinkamus, ir priimtinus Kanados Liet. Tarybos istatus.

I finansų komisiją išrinkta P. Vedeckis, M. Arlauskaitė, ir p. Lekšas.

Kadangi sparčiai praėjo pirmi Seimo darbo žygiai, ir išsėmus pirmos sesijos medžegą ankščiau negu buvo numatyta pertrauka, nutarta tęsti Seimo sesijas toliau.

ANTRA SESIJA

Pirmininkauja p. A. Frenzelis, sekretoriauja P. Kundrota ir M. Aukštaitė. Pirmuoju punktu skamba: "Raportai Vykdomojo Komiteto". Bet, parankumo dėlei, pakeičiama ir paimama 2-ras dienotvarkės punktas, "Pranešimai iš vietų".

Pranešimus duoda atstovai nuo 14-kos dr-jų bei kuopų. Pirmas daro pranešimą Kanados Liet. Sąjungos atstovas, Antanas Sakalas. Neliečia Sąjungos, bet kalba apie Lietuvos vargus, kad mes lietuviai išgirde Lietuvos balsą nelaime prislegta, visi kaip vienas sujudome į Tėvynės gelbėjimo darbą. Pareiškia, kad didelis kreditas priklauso Toronto Centru, kurs mus visus pažadino, ir mes stosis už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, už Britanijos laimėjimus.

Antrą pranešimą daro Kanados Liet. Tarybos Montrealo skyriaus pirmininkas, A. Navickas. Jis kalba, kad mūsų tik vienybėje galybė, ir toje galybėje mūsų laimėjimai.

Pranešimą daro, Kanados Liet. Tautinės Vienybės delegatė p. S. Pundziuvienė; pareiškdamą, kad Tautinė Vienybė - tai yra pats branduolys Tarybos. Ji visuomet kaip budrus sargas stovės tautos sargyboje, nepaisant

žaičių nei audrų. Tautinė Vienybė siskūrė Montreale, kad atsteigus atleistas lietuvių mokyklas! Darė, ir darys žygių, kad per apšvieta ir mokslą išgelbėjus jaunąją kartą nuo ištautėjimo. Vienybė remia visus Tarybos žygius ir darbus, kad čia vietoje kelti kultūrą lietuviuose, ir kad bendra petimi iškelti Lietuvos pilną nepriklausomą gyvenimą, tai yra Tautinės Vienybės užsibrėžimai ir tikslai.

Kalba p. Žižiūnas, Šv. Kazimiero choro dr-jos atstovas. Savo choro vardu sveikina Seimą, ir Toronto "Aušros" chorą už toki žygyja mūsų montrealiečių didelę pagarbą ir simpatiją. Linki, kad per lietuvišką dainą, mūsų tauta kiltų į kultūros aukštumbes.

P. Girdauskienė Šv. Onos dr-jos atstovė, dėkoja Tarybai ir A. Navickui, kad ją pakvietė Seime dalyvauti, ir jos turi už garbę taip garbingoje sueigoje būti, ir daug naudingo pasiklausyti.

Hamiltono kuopos atstovas p. Vilnonis, papeikia Montrealo lietuvių už negausų dalyvavimą Seime. Aukštai 3 dolerius - Lietuvos nepriklausomybei.

I p. Vilnonio kalbą, atsako p. Zabiela, kad dėka bolševikiškos agitacijos, mes turime gal kiek ir pasėkų; nes bolševikai savo prakalbąse ir per spaudą, visur biauriai smeizė Tarybą, ir agitavo prieš Seimą.

Ponia Batkienė, raminančiai pastebi, kad visur atsiranda priešų, ir dėl to neverta nusiminti, bet dar stropiau imties darbo naudingo savo tautai ir visai žmonijai.

P. Mašnickas patvirtina, kad ir Kristus pasakęs, kad viltis - tai mūsų tikėjimas. Viltimi remdamiesi dirbkime, o išsilaikysime ir išauginsime savo tautos auksčiausiose gairėse.

Kalba p. Gyvis, Šv. Kazimiero ir Šv. Jono dr-jos delegatas. Praneša, plačiai savo draugijos istoriją, ir pirmų lietuvių į Kanadą atvykimą... Nusako sunkius pirmus žygius, kiek teko iškentėti naujam emigrantui atvykus į svetimą kraštą, ir kiek reikėjo energijos ir sumanumo, kad susikurti savas draugijas, o iš jų

draugijų - tai yra pirma Šv. Kazimiero draugija, kuri susikūrė Montreale 1905 metais.

Ši draugija, daug nuveikė gražių darbų, o svarbiausia, tai ikūrė Šv. Kazimiero liet. parapiją, ir pasistatė bažnyčią. Daug susėlpe savo brolių ligose ir nelaimėse, visuomet aktyvi buvo, ir tautos darbe.

Papildo p. Gyvio kalbą p. Mašnickas. Kad, nežiūrint jokių gyvenimo kliūčių, burties visiems į vienybę, siekti kiek neša jėgos, kad tuo kelti savo tautos vardą, ir siekti gerovės.

Vytauto klubo atstovas p. Juozas Wilkaitis, pajudina trumpai Vytauto Herigulmingo klubo įsikūrimą, kovas ekonomines ir morales, pareiškia kiek dėta prakaito, cento ir jėgų į šio klubo sienas, ir kad klubas remia ir tautos darbą, nes užleido ir Tarybai Seimo reikalams.

Tėvynės Mylėtojų draugijos vardu, gražiai pasveikino Seimą p. Vedeckis.

P. O. Indrelienė, trumpai, bet mieliais žodžiais pasveikino Seimą M.C.F. kuopos vardu, kad ranka į ranką, petis į petį, stoti į Tarybos vainiką, į tautos darbo dirvas.

P. Novogrodskas S.L.A. 236 kuopos atstovas kalbą, kad užplūdus Lietuvą rusų meškomis, privertė mus susirūpinti, ir dėl to Toronto lietuviai užsidedę kūrime vieningos jėgos - Kanados Liet. Tarybos. Nežiūrint, kad buvo ir Lietuvos pačių žmonių "okupantų" turimų jungas buvo sunkesnis ir už sovietimųjų. Pareiškė, kad S.L.A. kuopa kovos už Lietuvos nepriklausomybę ir demokratiją.

P. Lekšas - sveikino Seimą nuo Šv. Jono dr-jos, P. Izabelė Sullivan - sveikino nuo "Ausros" choro.

Elegijus Narušis, Sveikino Seimą Toronto liet. parapijos vardu. Priminė Lietuvos vėliavą ir jos tris spalvas, taikydamas žodžius ir mintis:

"Raudona spalva, tai kovos ženklas. Lietuviai kovojo ir kovos už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę! Gana priešams gerti mūsų kraują! Žalia spalva tai vilties ženklas, aš laisvę tikiu, ir Lietuva atsikels! Geltona spalva, tai mūsų tautos amžinas žydėjimas... Tad, mūsų tauta amžiais žydės!" Ragino katalikus jungties su choralis ir draugijomis, stoti į tautos darbą.

(bus daugiau)

Dėkojo Tarybai, už visą lietuviškos dvasios jungimą, nes Taryba galėtų būti visų lietuvių širdis, kurios pulsas plaktų aukščiausiam tikslui Tėvynei.

Nors visi pranešimai iš vietų išsivystė daugiau į kalbų ir sveikinimų formas, bet po kiekvieno kalbotojo kalbos, Seimo dalyviai be pastangų gana gausingai plojo.

Išsėmus punktą "Pranešimai iš vietų", pirmininkas skelbia pertrauką. Su gana pakilusiu ūpu, skirstos Seimo dalyviai - vienos valandos poilsui.

ANTROS SESIJOS TĖSINYS

30-tą dieną rugpiūčio, vėlyvam popiety, prasidėjo Seimo antros sesijos tėsiny. Pirmininkavo Antanas Sakalas, sekretoriavo P. Kundrota, M. Aukštaite.

Imama svarstymui II sesijos 1-ma punktas: "Raportai Vykdomojo Komiteto".

Pirmas raportuoja Kanados Liet. Tarybos Centro pirmininkas p. Augustinas Frezelis. Jis gana aiškia kalba prabyla:-

"Sesės ir broliai lietuviai - Kanados Liet. Seimo delegatai! Vos spėjome atsidusti iš po ilgamečio vergavimo carų Rusijai, kaip ir vėl patekome į dar aršesnę vergiją, jau ne caristinės Rusijos, bet Vokietijos nacių - negirdėtų barbarų rankas, kurie pasimoję pavergti visą pasaulį!

Tiesa, pirmieji mūsų okupantai buvo ne naciai, bet jų buvęs benarmininkas J. Stalinas su savo "nenuagailima" armija, užgrobė Lietuvą, neviską iš ko tai vaduoti!

Mūsų tautai atsidūrus nuožmių priešų rankose, mes Kanados lietuviai suprasdami savo tautos nelaimę pirmieji stojome į bendrą darbą, kurio pasekoje suorganizavome Kanado Liet. Tarybą, ir jos darbo pradžia buvo štai kokia:

1940 metais, birželio mėn. 15 dieną -- buvo rusų okupuota Lietuva, ir dėl to, mes tragiškai nerimavom. Ir, tais pačios metais liepos mėn. 27 dieną, atėjo p. Karolis Būrė į mano namus; kur gyvena ir p. J.